

Ion Topolog

Cartea amintirii:

Armand Călinescu

– un prim-ministru în calea lupilor

– roman –

Editura PASTEL, Brașov, 2020

1.....	5
2.....	20
3.....	33
4.....	51
5.....	62
Epilog.....	77

Cuprins

Coperta 4: Armand Călinescu, alături de soția Adela și fiul Barbu;
fragment din ultima parte a Testamentului lui Armand Călinescu

Editat de Editura Pastel Brașov
e-mail: editurapastel@gmail.com
tel: 0733.043.263

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:
TOPOLOG-POPESCU, ION

**Cartea amintirii: Armand Călinescu – un prim-ministru în
calea lupilor : roman / Ion Topolog. - Brașov : Pastel, 2020**

ISBN 978-606-658-312-1

821.135.1

1.

Era la vremea coasei și-a cireșelor, când mașina neagră s-a arătat în locul numit Zăpodii, venind dinspre satul Ro-baia, sat așezat pe drumul dintre Curtea de Argeș și Mănăstirea Cozia, numit și Drumul Domnițelor. Oamenii care erau la coasă pe Dealul Măgura, în Colnice și Parac, la poalele marii Păduri a Horștiului, văzând și recunoscând acea mașină ce mai trecuse prin aceste locuri ale Țării Argeșului, au început să strige, să se audă unii cu alții:

– Trece domnu' Armand, băă, domnu' Armand! Haideți la drum, băăă, să-i ieșim în cale și să vorbim! Haideți repede, că, uite, trage la primarul Popescu, băă, haideți repede!

Lăsaseră coasele în poloage, iar femeile sapele în postățele de porumb, unde lucrau la a doua prașilă. Și copiii au lăsat vitele pe izlazul din Zăpodii și-au ieșit la drum, să vadă mașina care oprise la Troița cu puț din Zăpodii și domnii aceia, doar în cămăși suflecate, luau apă cu pumnii din ciutura așezată pe ghizdele puțului și-o aruncau pe față. Căci era o zi călduroasă de iulie a anului 1938. Văzând copiii strânși în jurul mașinii, unul din bărbați, cel cu un ochi acoperit cu o bucată de postav negru, ochiul stâng, a pornit spre ei, zâmbind cu tot chipul lui negricios și, ridicând mâinile, le-a zis:

– Bună ziua, copii!

– Bună ziuaaaa! a strigat corul de copii, mai mici și mai mari.

– Știți voi cine sunt eu?

– Domnu' Arman'! Domnu' Arman'! au strigat câteva guri ale copiilor mai mari.

– De unde știți?

– De la părinți, de la părinți! au răspuns glasurile amestecate. Și de la domnu' învățător – a zis mai la urmă o fată ceva mai măricică și cu chipul ca de păpușă, cu părul în codițe porumbii.

Bărbatul s-a apropiat de ea și-a cuprins-o cu brațul, apropiind-o de piept.

– Bravo! Sunteți niște copii isteți. Uite, îi dau kolegi voastre niște bani, să meargă la prăvălie în Robaia, să vă ia bomboane și napolitane, și halviță. Și franzelă sau ce-i găsi acolo.

– Daaa! a răspuns grupul acela de copii în cor.

– Dar o veți asculta pe... Cum te cheamă?

– Tiuța! Tiuța! Filofteia, dar toți îmi spun Tiuța – i-a zis fetișoara aceea năltuță și cu chip de rândunică, foarte vioaie.

– Ei, atunci așa să fie. Ține banii și ai grijă cum umbli cu ei, că am să întreb cum ai făcut împărțirea.

Bărbatul s-a întors, a urcat în mașină și pe fereastră le-a făcut cu mâna și copiii i-au fluturat toți mâinile și-au pornit să alerge în urma mașinii care a cotit-o pe după Dealul Cânepiștilor, pentru a opri în Adolia Zăpodiilor, unde erau cele două case ale primarului Dumitru Popescu – zis Mitică din Deal sau al Lisandrinii – una mai mare, învelită în țigla roșie, și una mai mică, acoperită cu șindrilă. Mai la vale, dincolo de ogradă și lacul cu trestie și papură, erau casele și grădinile Văcălieștilor, respectiv Lisandru Văcălie, cu tot neamul lui. Primarul ieșise la Gura Drumului, unde mașina s-a oprit la

umbra cireșului amar. Cum au coborât, după îmbrățișare, s-au deplasat spre alea cu cireși pornind din drum spre casele primarului. Primarul l-a poftit pe deputatul de Argeș și ministrul de-acum, cu care se știa mai demult, să meargă spre casele lui, dar Armand Călinescu l-a oprit, zicându-i:

– Mitică, uite, ne așezăm aici în iarbă, sub cireșul ăsta mai mare, unde o să se așeze și oamenii care vin. Adie și-o țără vânt și-așa ne mai răcorim. Trimite unul din copiii dumitale – că, uite-i cum se uită la noi –, să aducă o oală de apă rece de la fântâna aia din jos. Da' să fie o oală nouă, de pământ, din târg de la Râureni, să-i simt gustul de lut ars. Și doamna Florica să ne pună în niște farfurioare dulceață d-aia de cireșe amare, cum numai dânsa știe să facă. Recoltă nouă, din cireșe de-acum.

Copiii primarului, doi băieți și-o fetiță, au și pornit spre casă. Curând, la Mărul ăl Dulce, a apărut soția primarului, însoțită de fetiță, cu tava cu farfurioarele cu dulceață.

– Bine-ați venit, bine-ați venit! a strigat, venind pe alea soția primarului, cu vocea ei subțire și toată numai zâmbet.

– Bine te-am găsit, bine te-am găsit, doamnă Florică! Voioasă, voioasă?

– Mulțumim lui Dumnezeu, domnule Armand, avem o vară mănoasă, uitați ce de cireșe s-au făcut anul ăsta. Și porumbul în grădină e frumos și-n grădină legumele cresc bine, c-a fost și ploaie, și și viei îi merge bine. Doar cu lucrul să răzbim. Da' ne ajutăm cu oamenii. Părea a nu se mai opri, atât era de bucuroasă de oaspete. Și nu-mi mai ziceți doamnă, că eu, ca la țară. Ziceți-mi Florico, Floare, cum îmi zice și omul meu și-așa mi-a zis și mama.

– Bine, doamnă Florico, bine. Să nu fii supărată pe Mitică, n-am ce-i face, îl car după mine c-așa e politica, e umblet mult, în tot județul și trebuie să facem echipă, să rezolvăm necazurile și cerințele oamenilor. Altfel, cum să ne creadă?

Între timp, au apărut și băieții, cu oala plină cu apă. Era o oală nouă, înflorată și cu păsări desenate, cum le făceau meșterii olari de la Horezu și le aduceau în târg la Răureni, iar de Sf. Marie a Mică și la Jiblea, lângă Călimănești, unde se făcea târg mare la Sf. Marie a Mică, adică în 8 septembrie, și venea lumea de pe lume. Armand Călinescu a luat-o din mâinile băieților și-a băut cu sete.

– Ei, ce faci cu băiatul mai mare, termină Școala Primară. Sper că faci cum am vorbit. Îl duci la Școala Normală Andrei Șaguna din Sibiu. Sau ți-l iau eu și-l duc la Argeș sau la Pitești, la Câmpulung.

– La Sibiu, că v-am spus că am un nepot acolo în ultima clasă. Și se ocupă o țără și de pregătirea lui.

– Bun. Și cu ăsta micu'?

– Îl țin lângă mine, să mă ajute în gospodărie.

– Păi, nu vezi cum se uită la noi? La carte cu el, că aia dă lumina.

– Se cer și taxe multe, și alimente, știți cum e, și-mi trebuie și ajutor.

– Nu, nu, ți-l dau eu. Vedem când i-o veni vremea. Deocamdată, vezi de-ăl mare. Îmi spui la telefon cum merg lucrurile. Acum, hai, că, uite, s-au strâns oamenii.

– Ei, bine v-am găsit, oameni buni!

– Bine-ați venit, dom' Arman'! Bine-ați venit! Vă așteptam! au strigat oamenii – vreo treizeci de toți, numai bărbați, amestecându-și vocile și toți în picioare, cu capetele

descoperite și numai în cămăși. Curgea sudoarea pe fețele lor și pe gât, așa era de cald, măcar că erau și ei la umbra a vreo doi cireși mai mari.

– Ei, păi, măi creștinilor, dar femeii n-aveți, de-mi veniți numai bărbați?

– Avem, dom' Arman', avem, dar ele-s pe la case cu copiii și cu treburile lor și-n grădini la sapă. Noi lăsarăm coasele în iarbă, că vă văzurăm și-alergarăm să ne vedem și să vorbim – a zis Gheorghe Ciolovan din Robaia, fiind, după cum părea, cel mai în vârstă – și pășind puțin în față. Armand Călinescu s-a apropiat de el și l-a îmbrățișat, apoi, c-o mână pe umărul lui, a zis:

– Ei, și cum mă găsirăți? Sunt tot eu?

– Tot, dom' ministru, tot, așa cum vă știm și-asta ne bucură, că s-aude că sunt lucruri rele prin lume, c-o să fie iarăși război. Și boierii tot nu se satură de-atâta lăcomie – a zis tot Gheorghe Ciolovan, cu pălăria în mână și privind la omul acela fără un ochi, aproape mic de statură, negricios la față, cu părul lins și zâmbind cu tot chipul și cu gura deschisă în care se vedeau dinții foarte albi și cu singurul ochi, în care era numai lumină.

– O să fie război, dom' Armand, dacă nemții se bagă peste tot? Vedem că nu-i oprește nimeni. Și noi, cu Transilvania noastră, și cu Basarabia și Cadrilaterul?

– Hei, mă, nea Gheorghită, ce de le mai știi! Te iau la București, să le spui acolo în parlament și regelui, că nu-i de glumit.

– Apăi, am veni noi, da' coasa aici cine să ne-o facă și-atâtea alte treburi ale noastre, ale țăranilor, cine să vadă de ele? Așa că luptați dumneavoastră acolo și spuneți că ați

vorbim cu noi și aibă grijă, că nu degeaba își lăsară părinții și frații noștri oasele pentru Ardeal și celelalte în războiul trecut. Că uite cum mi-e mâna asta încârligată, de de-abia mișc coasa, și piciorul ăsta, care acu' e de lemn, unde l-am pierdut, nu acolo, în luptele din Ardeal? Am pensie de invalid de război, am, nu zic, și de când ne-ați promis rându' trecut c-o să ne-o măriți, v-ați ținut de cuvânt, și la invalizi, și la văduvele de război, și la orfani. Și toate înlesnirile care ni le-ați făcut, și izlazul ce ni l-ați dat, culesul în pădure la fructe, și scutirea de gloabă la vânzările în târg. Mulțumim de toate. Că și cu școala ne făcureți ordine, c-avem acu' una nouă, și și dispensarul medical. Da' acu' s-a surpat malul la podul din Valea Robăii, ați putut trece cu mașina?

– Am trecut, că am văzut că ați pus bușteni și scânduri groase peste ei.

– Da' dacă vine apa mare la toamnă, nu le duce cu totul?

– Așa este. Facem podul.

– Și măcar un vagon de porumb, că nu ne ajungem cu ce scoatem de pe dealurile noastre, aici între dealuri și păduri.

– Două, două vagoane, Gheorghe. Promisiune.

– Și-acuma, chestiunea care s-aude, că statul a aprobat nu știu cui să taie o porțiune din pădurea Mare, tocmai partea care e pe Fața Răzoarelor și-ajunge până în Valea Ogrăzii. Păi, când o veni apa mare, toată fața aia o trage, dacă nu mai sunt copacii s-o țină.

– Nu știu nimic. Ce tăiere? Mitică, tu știi ceva?

– A venit un brigadier nou și cu niște necunoscuți și fac măsurători.

– Hopaaa! Cercetez și opresc. Promit și asta.

– De coperișurile celor două biserici din Robaia și din Scăuieni nu vă mai spunem. Am vorbit cu dom' primar, punem noi mână de la mână, facem șindrila și-o batem, da să ni se aprobe să tăiem stejarii de care avem nevoie. La iarnă, treaba asta o facem. Și lâna oilor, unde s-o ducem, cui s-o vindem, că s-adună multă, că fără oi și vite, cum să trăim aici? Și ne mai trebuie și-un învățător, că s-au înmulțit copiii și dac-avem și școală nouă...

– Aducem, nene Gheorghe, aducem și-un învățător nou. Mitică, mi le scrii tu pe toate. E bine, oamenii buni?

– Bine, dom' Armand, bine și să vă țină Dumnezeu, să ne aibă și pe noi cineva în grijă. Cinstit și cu respectarea cuvântului, că, e-he-he, câți au trecut pe-aici și ne-au tot mințit, uitând că noi suntem talpa țării.

– Bun. Am promis, dacă nu mă țin de cuvânt, n-o să mai veniți în calea mea, când o s-apar, ba chiar să mă huiduiți, că e dreptul vostru. Cu bine, și să ne vedem când va fi gata podul. Da' puneți și voi umărul...

– Punem, dom' Armand, punem, da' vedeți de pădure, să nu ne taie pădurea...

Trecând pe la el și primar pentru a da mâna, oamenii au plecat, nu înainte de a le da primarul 3 litri de rachiu, aduse între timp de băieții lui.

– Ei, Mitică, ce facem acum? Sunt cam obosit, mă, frate, și-așa m-aș întinde undeva, să trag un pui de somn, uite, sub mărul ăla. Trimite un copil, să aducă o țoală. Și și pentru șofer, pentru Costică, e frânt și el de cât am alergat. Am bătut toate satele, din Argeș și Valea Danului până aici. Poate rămân la noapte la tine și mâine mergem la biserică la slujbă,

că e duminică. Nu e preot cumnatul tău, Diaconu parcă-l cheamă? Ne vedem și cu oamenii și poate vin și din satele ălelalte, care compun comuna voastră, să vorbim și cu ei. Ba mă voi duce și la Sălătrucel și Jiblea, și la Călimănești și Căciulata, până la Căineni. Mi-am propus să bat tot județul, până la cel mai izolat sat, apoi către munți. Argeșul e toată puterea mea. De-aici am pornit, aici vreau să mă întorc, la argeșenii mei. Aici să mă însoțească când oi muri. Că nu vezi ce vremuri trăim? Legionarii nu mă iartă. O să le tai capul, dar mai au grămadă de picioare. Horia Sima e reușit să fugă în Germania. Acolo e comandamentul lor. Germania a înnebunit din nou. Nu vezi cum se-ntinde? Cică la nemții lor, să-i protejeze. Și dacă ai ști ce presiune e și pe România. Ne-au umplut țara cu spioni și-apoi agentura asta legionară. Ce frumos pornise mișcarea lor și uite ce-a devenit. Numai teroare, mai ales pe evrei. Cum să-i oprești decât stârpindu-i? Cu cât ne vom dovedi mai toleranți, cu atât ne sfărâmă. În Ardeal, e jale, hitleriugănul cuprinde deja toți tinerii sași, și fetele, mă, fac niște marșuri și-și zbiară cântecele, de te-nnebunesc. Nu știu cum să-i domolesc. Cum să trag în ei, îmi pun Germania în cap, dar institui blocadă în satele lor, oricât o să urle Germania lor. Conciliatorii! Ah, conciliatorii de la München! Asta au făcut Franța și Anglia. Le-au dat nas. Și, totuși, nu cu ei! Mai bine să cădem cu arma-n mâini decât cu ei. Îi vor împinge întâi pe unguri, da' să-ndrăznească numai, că-n două ore sunt cu diviziile mele la Budapesta. Vor veni nemții peste noi. Să vină, ne baricadăm în munți și-acolo rezistăm până cădem toți. Ca Decebal cu dacii lui, mă, Mitică, că ai mari și cotropitori nu se uită la cei pe care-i strivesc. După ce fac și satele ăstelalte până la Cozia, și-apoi Lovișteea pornind de la

Căineni, pe partea alaltă, ies la Văleni și Șuici și de-acolo, peste Arefu, la Domnești. O să fie peste o săptămână, mi-am fixat întâlnire cu Mihalache la soră-sa acasă și cu generalul Antonescu. Cu el, ne trebuie o armată pusă la punct, cât mai puternică. Știi ce m-am gândit? De fapt, cu el. Să mobilizăm două contingente odată. Și rezerviștii, întâi ofițerii, și să facem niște manevre mari chiar în Ardeal, la Alba Iulia. Mai vorbim când mă scol, gata, am adormit. Ia uite cum îmi cad ochii. Spre seară, când mă scol, tragem o plimbare, uite colo spre Horști; parcă așa îi zice la vârful ăla de colo. Îl menționează Kirițescu în Istoria lui, cu luptele de la Smidă și de la Horști din Războiul ăl mare. Și-acu' trebuie să mai fie oase albite de vreme ale celor care-au căzut. Și resturi militare, și să ne dăm supuși lor, când știm ce-am pățimit? Mai bine... Dar nu și-a terminat ideea, adormise de-a binelea sub umbra aceea a mărilor, printre ale cărui ramuri se prefirau razele subțiri de soare și-i luminau fața negricioasă a acestui om chinuit de misiunea lui într-un timp atât de vitreg. Primarul Mitică Popescu trimisese din nou copilul ăl mare, pe Costică, s-aducă un cearceaf curat, să-l pună peste fața acestui om, să nu-l supere muștele, să poată dormi. Și lângă el și șoferul.

S-au sculat tocmai spre asfințit. Soarele coborâse pe muchea Dealului Hăraia, dincolo de care erau satele Runcu și Dăești, pe Olt, către Râmnicu-Vâlcea.

– Mă, Mitică, așa bine mi-a căzut somnul ăsta, că parcă am fost în brațele mamei și mi s-a făcut o foame de-aș mânca și pietre.

– E masa pregătită, dom' Armand, și la noapte rămâneți aici. V-am pregătit o cameră în casa nouă.